

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 19P/32/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723200369
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Helena Menichová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723200369.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin, sudkyňou JUDr. Helenou Menichovou, vo veci starostlivosti o maloleté deti: B. K., nar. XX.X.XXXX a B. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľov, deti rodičov: matka B. V., G.. XX.X.XXXX, trvale bytom U. I. Š., E..Č.. K. O. XXX/XX, L., Č. P.a, otec O. K., G.. XX.X.XXXX, E. K. M. M., E.. Č.. O. XXX/XX, L., Č. P., v konaní o návrhu navrhovateľov: Q. K., nar. XX.X.XXXX a O. K., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom K.P. XXXX/X, XXX XX M., o zverenie maloletých detí do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloletého B. K., nar. XX.X.XXXX a maloletého B. K., nar. XX.XX.XXXX, do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom, Q. K., nar. XX.X.XXXX a O. K., nar. XX.XX.XXXX.

II. Manželia, p. Q. K. Q. O.. O. K., sú oprávnení a povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia, sústavne a dôsledne sa starať o ich výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj, riadiť ich správanie, chrániť ich záujmy, prijímať prídavky na deti, iné finančné a materiálne plnenia a tieto vymáhať, zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok s náležitou starostlivosťou s tým, že právo zastupovať a spravovať ich majetok majú iba v bežných veciach.

III. Matka maloletých detí, B. V., G.. XX.X.XXXX, je povinná prispievať na výživu maloletých detí, na každé sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 30. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

IV. Otec maloletých detí, O. K., G.. XX.X.XXXX, je povinný prispievať na výživu maloletých detí, na každé sumou 50,- Eur, vždy do 30. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia podali návrh na zverenie maloletých detí, mal. B. K., nar. XX.X.XXXX a mal. B. K., nar. XX.XX.XXXX, do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedli, že Rozsudkom Okresného súdu Martin, č.k. 4P/12/2017 zo dňa 10.5.2018, právopl. dňa 6.6.2018, už bol do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti zverený najstarší vnuk a syn uvedených rodičov, mal. O. K., nar. X.X.XXXX, z dôvodu zanedbávania starostlivosti zo strany rodičov.

V súčasnosti sa situácia opakuje s ich ďalšími vnukmi, mal. B. Q. B., ktorých sa rovnako rozhodli zobrať do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Ich rodičia nie sú schopní zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. deti. Rodičia mal. detí žijú v Českej republike už približne 7 rokov. Otec mal. detí, syn navrhovateľov, tam pracuje cez agentúru. Matka tiež pracovala, ale z dôvodu svojej nezodpovednosti

bola z každého zamestnania prepustená, 6 rokov je nezamestnaná a nepoistená. Ich domácnosť v ČR je zanedbaná, špinavá.

Rodičia majú dlžoby a exekúcie na Slovensku i v Čechách a neplnia si vyživovaciu povinnosť k mal. O., ktorého majú zvereného do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia uprednostňujú drogy pred zabezpečením základných potrieb svojich detí. Matka sa navrhovateľom tiež priznala, že počas druhého tehotenstva brala celý čas pervitín a pravdepodobne aj počas tretieho. Nechodila ani na žiadne gynekologické vyšetrenia a nie je zdravotne poistená. Po narodení tretieho syna mal. Jakuba, ktorý už má 2 mesiace, rodičia nezabezpečili jeho prihlásenie na zdravotnú poisťovňu, ani prihlásenie ku pediatriovi a neabsolvovali s ním ani žiadne vyšetrenie u detského lekára. Do februára tohto roka mal. Jakub nemal ani rodný list, čo rodičia rovnako nedokázali zabezpečiť.

Dňa 26.1.2023 navrhovateľov kontaktovali zo sociálnoprávnej ochrany detí v Liberci s tým, že rodičom budú deti odobrané z dôvodu, že matka bola umiestnená na psychiatrii v nemocnici v Liberci a otec tiež nedokáže zabezpečiť starostlivosť o synov, keďže aj on sa priznal, že berie drogy - pervitín. Matka si údajne sama privolala policajnú hliadku s tým, že sa v byte bojí, mala halucinácie a kričala. Po dlhodobom užívaní drog sa u nej začali prejavovať psychické problémy. Aj keď matku už pustili do domácej liečby, je oprávnená obava, že keby s deťmi ostala sama, mohla by im ublížiť. Bol jej urobený test na drogy, ktorý vyšiel pozitívne na pervitín. Sociálny úrad v Liberci navrhovateľom oznámil, že buď si deti zoberú ako starí rodičia, alebo deti budú umiestnené do ústavnej starostlivosti v Liberci. Preto sa rozhodli, že si deti zoberú do dočasnej spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti.

Bývajú v 3-izbovom byte, ktorý je v ich osobnom vlastníctve. Navrhovateľka pracovala na živnosť ako krajčírka, avšak vzhľadom na uvedenú situáciu si živnosť ukončila, aby sa mohla starať o vnuka. V súčasnosti poberá príspevok na dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a prídavok na dieťa, v sume približne 270,- Eur. Navrhovateľ pracuje ako strojník a jeho čistý mesačný príjem je cca 1.000,- Eur, zároveň je poberateľom polovičného invalidného dôchodku vo výške 300,- Eur, trpí ochorením cukrovky.

2. Rodičia maloletých detí sa k návrhu písomne nevyjadrili, nezúčastnili sa ani pojednávania dňa 17.8.2023. Navrhovateľ v rade 2/, p. O. K., súdu uviedol, že telefonicky komunikoval s otcom mal. dieťaťa, ktorý oznámil, že o termíne pojednávania vedia, ale nemajú záujem sa zúčastniť pojednávania.

Podľa § 31 CMP, súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní, súd preto na pojednávaní dňa 17.8.2023 rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti rodičov mal. detí v súlade s ust. § 180 CSP, podľa ktorého po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie. S ohľadom na skutočnosť, že rodičia mal. detí mali vedomosť o predmetnom konaní ako aj o termíne pojednávania, ako o tom informoval navrhovateľ v rade 2/, súd na pojednávaní dňa 17.8.2023 rozhodol, že bude konať v neprítomnosti rodičov mal. detí, nakoľko bolo v záujme mal. detí vo veci čo najrýchlejšie konať a rozhodnúť.

3. Okresný súd Martin uznesením, č.k. 19P/32/2023-9 zo dňa 8.2.2023, ustanovil maloletým deťom za kolízneho opatrovníka Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

4. Kolízny opatrovník v písomnej správe o prešetrení rodinných a sociálnych pomerov v domácnosti starých rodičov zo dňa 14.3.2023 (č.l. 83) a 18.7.2023 (č.l. 114) uviedol, že starý otec O. K. pracuje ako strojník v spoločnosti Danucem Slovensko, a.s. - Betonáreň Martin a zároveň je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku. Stará matka bola na predĺženej rodičovskej dovolenke s mal. O. a v súčasnej dobe zabezpečuje celodennú starostlivosť aj dvom mladším bratom B. Q. B.. Je v súčasnosti poberateľkou rodičovského príspevku, opakovaného príspevku trom deťom v náhradnej osobnej starostlivosti a prídavkov na deti v sume cca 1.100,- Eur mesačne.

Starí rodičia si prevzali mal. deti B. a B. K.Ď. dňa 5.2.2023 v Liberci v Českej republike a spolu s rodičmi ich dovezli na územie Slovenskej republiky. Rodičia mal. detí sa na druhý deň vrátili späť do Čiech, od toho času zabezpečuje celodennú starostlivosť o mal. deti stará matka, pričom jej pomáha manžel a blízka rodina. Dňa 17.7.2023 bolo vykonané neohlásené sociálne zisťovanie v rodine. V domácnosti boli zastihnutí obaja starí rodičia spolu s mal. O., B. T. B.. Všetky tri mal. deti pôsobili spokojným a šťastným dojmom. Mal. B. sa pomaly rozhovoril a spolu s mal. O. začal navštevovať logopédiu. Od septembra má nastúpiť do Súkromnej materskej školy T. Zanovita, ktorú navštevuje aj mal. O.. Starí rodičia sa svedomito starajú o všetky tri deti, venujú sa im po všetkých stránkach, pričom majú pravidelný denný režim, pestrú stravu bohatú na ovocie, zeleninu a každý deň teplé varené jedlo. Starí rodičia museli

pre dvoch mladších súrodencov zabezpečiť kompletne celú výbavičku, vrátane kočíka, autosedačky, oblečenia, kozmetiky, plienok i umelého mlieka pre mal. B..

Podľa vyjadrenia starých rodičov, sa obaja rodičia mal. detí aj naďalej zdržiavajú v Českej republike. Na Slovensko nechodia z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov, neustále menia prácu a bývanie v rôznych ubytovniach. Rodičia majú finančné problémy a vyživovaciu povinnosť si neplnia. O mal. deti neprejavujú veľký záujem, naposledy s nimi boli v osobnom kontakte vo februári, keď starým rodičom odovzdali dvoch mladších súrodencov. Odvtedy sú len v telefonickom kontakte, ktorý je iniciovaný zo strany starých rodičov. Starí rodičia tiež uvádzajú, že rodičia majú dlhodobý problém s užívaním návykových látok, no odmietajú podstúpiť akúkoľvek liečbu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti kolízny opatrovník odporúča zveriť mal. deti B. K., nar. XX.X.XXXX a B. K., nar. XX.XX.XXXX, do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov a rodičom mal. detí určiť výživné podľa ich možností a schopností.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov, kolízneho opatrovníka, listinami doloženými do spisu v konajúcej veci a v pripojenej veci OS MT 4P/12/2017 a zistil:

Rozsudkom Okresného súdu Martin, č.k. 4P/12/2017 zo dňa 10.5.2018, právoplatným dňa 6.6.2018, súd zveril mal. O. K., G.. XX.X.XXXX, dieťa rodičov, matky B. V., G.. XX.X.XXXX Q. U. O. K., G.. XX.X.XXXX, do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti Q. K., G.. XX.X.XXXX Q. O. K.F., G.. XX.XX.XXXX. Matku zaviazal povinnosťou platiť výživné na mal. O. K. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené a neploleté dieťa a otca povinnosťou platiť výživné na mal. O. K.Ď. vo výške 50,- Eur mesačne.

6. Podľa sobášneho listu navrhovateľov, navrhovatelia sú manželia (manželstvo uzatvorené 3.3.1990).

7. Podľa rodného listu mal. B., M.. B. K. sa narodil XX.XX.XXXX otcovi: O. K., G.. XX.X.XXXX a matke B. V., G.. XX.X.XXXX a podľa rodného listu mal. B., mal. B. K. sa narodil XX.X.XXXX otcovi: O. K., G.. XX.X.XXXX a matke B. V., G.. XX.X.XXXX.

8. Podľa Uznesenia Okresného súdu v Liberci, č.j. 33Nc/50015/2023-44 zo dňa 14.3.2023 (o nariadení neodkladného opatrenia), boli mal. deti B. K., nar. XX.X.XXXX a mal. B. K., G.. XX.XX.XXXX, odovzdaní do starostlivosti manželov Q. K.U., G.. XX.X.XXXX Q. O. K., G.. XX.XX.XXXX, na dobu do troch mesiacov od jeho vykonateľnosti, na základe tej skutočnosti, že dňa 26.1.2023 kontaktoval navrhovateľov Orgán sociálnoprávnej ochrany detí v Liberci s tým, že obe neploleté deti sa nachádzajú v celkom nevyhovujúcom výchovnom prostredí. Matka mal. detí bola z dôvodu svojich paranoidných predstáv a drogovej závislosti hospitalizovaná v psychiatrickej liečebni a otec nebol schopný sa o deti postarať. Obe deti boli veľmi zanedbané, špinavé, mladší chlapec bol podvyživený. Deti neboli riadne registrované u praktického lekára, nemali kompletné očkovania ani riadne zdravotné poistenie. Navrhovatelia mali už v starostlivosti dieťa týchto rodičov, mal. Petra. Rodičia nehradia žiadne výživné na mal. a sú zaťažení niekoľkými dlhmi a exekučnými konaniami, podľa informácií navrhovateľov sú obaja rodičia drogovo závislí. Po tom, ako boli navrhovatelia Orgánom sociálnoprávnej ochrany detí v Liberci kontaktovaní, pricestovali do ČR a spoločne s deťmi odišli na Slovensko, lebo v záujme detí je, aby boli v starostlivosti navrhovateľov. Rodičia neploletých s prevzatím detí do starostlivosti navrhovateľov súhlasili. Od tejto doby deti nekontaktujú a neprispievajú ani na ich výživu. Navrhovatelia sa preto domáhali úpravy aj na základe predbežného opatrenia, aby mohli zaistiť základné podmienky výkonu riadnej starostlivosti, zdravotné poistenie, registráciu do zdravotného zariadenia a tiež príslušných sociálnych dávok, aby mohla rodina fungovať. V prípade, že by mal. deti neboli prevzaté navrhovateľmi do ich faktickej starostlivosti, museli by byť umiestnené do ústavnej starostlivosti. V záujme zabezpečenia zdravého vývoja mal. detí bolo nevyhnutné rozhodnúť predbežným opatrením, lebo pokiaľ by nedošlo k predbežnej úprave, neboli by navrhovatelia schopní zaistiť deťom ani zdravotné poistenie a s tým súvisiace záležitosti nevyhnutné pre zdravotnú starostlivosť a v neposlednom rade aj zabezpečenia príslušných sociálnych dávok.

9. Krajský súd v Žiline v uznesení, č.k. 10CoP/29/2023-85 zo dňa 31.5.2023, zrušil a vrátil na ďalšie konanie rozhodnutie Okresného súdu Martin, č.k. 19P/32/2023-44 zo dňa 14.3.2023, ktorým OS MT rozhodol, že nemá právomoc na konanie o návrhu navrhovateľov na zverenie mal. detí do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti a o ich návrhu na nariadení NO a konanie o týchto návrhoch OS MT zastavil. Krajský súd v ods. 19 svojho odôvodnenia uviedol, že Okresný súd Martin v zmysle čl. 7 ods. 1 Oddiel 2, Kapitola II Nariadenia Brusel IIa (rev/ter) má právomoc na konanie vo veci

úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom Boďovým, konkrétne právomoc na konanie o meritórnom návrhu navrhovateľov, ktorým sa domáhajú zverenia maloletých detí do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti a aj o uplatnenom návrhu navrhovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia súdom do doby právoplatného skončenia konania o vec samú, že po vrátení veci je povinnosťou súdu prvej inštancie o uplatnených návrhoch navrhovateľov konať a ich posúdiť a v novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

10. Na pojednávaní dňa 17.8.2023 navrhovateľ v rade 2/ vypovedal, že otec mal. detí informoval navrhovateľa, že žiadne zásielky si so svojou partnerkou, matkou mal. detí, nepreberajú a pojednávania nemá záujem sa zúčastniť. Obaja navrhovatelia vypovedali o zlom stave, v akom našli obe maloleté deti v domácnosti ich rodičov a o nezaujme rodičov o mal. detí ani po tom, ako ich navrhovatelia prevzali do svojej osobnej starostlivosti.

11. Kolízny opatrovník sa pridrižoval správy, ktorú podali v júli, s tým, že opakovane prešetrovali situáciu v rodine navrhovateľov, ktorí sa starajú už aj o staršieho vnúčika, ktorého majú dlhšie zverenie do osobnej starostlivosti a teraz. V súvislosti s týmito dvoma mal. vnukmi opakovane prešetrovali situáciu. Zistili, že navrhovatelia sa o všetkých vnukov vzorne starajú. Pokiaľ ide o tieto dve detičky, ktoré boli navrhovateľom zverené NO českého súdu, kolízny opatrovník komunikoval so sudkyňou, ktorá rozhodovala o NO a keď sa končila lehota, tak p. sudkyňa si opakovane vyžiadala správu. Kolízny opatrovník posielal správu o prešetrení pomerov v rodine konajúcemu súdu v Čechách, na základe čoho bola predĺžená aj táto osobná starostlivosť starým rodičom do konca septembra. Na základe týchto pomerov, ako ich prešetrili u starých rodičov, kolízny opatrovník doporučil návrhu vyhovieť a zveriť mal. deti do osobnej spoločnej starostlivosti starým rodičom.

12. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

13. Podľa § 45 ods. 2 ZoR, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

14. Podľa § 45 ods. 3 ZoR, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

15. Podľa § 45 ods. 4 ZoR, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

16. Podľa § 45 ods. 6 ZoR, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené

do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

17. Podľa § 45 ods. 9 ZoR, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

18. Podľa článku 5 veta prvá ZoR je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

19. Podľa § 46 ods. 1 ZoR, maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

20. Podľa § 45 ods. 7 ZoR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

21. Podľa § 45 ods. 8 ZoR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

22. Podľa § 47 ods. 1 ZoR, Náhradná osobná starostlivosť zaniká

- a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,
- b) smrťou maloletého dieťaťa,
- c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,
- f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

23. Podľa § 47 ods. 2 ZoR, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

24. Podľa § 47 ods. 4 ZoR, ak jeden z manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zomrie, maloleté dieťa zostáva v náhradnej osobnej starostlivosti druhého manžela.

25. Podľa § 62 ods. 1,2 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

26. Podľa § 62 ods. 3 ZoR, každý rodič, bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v min. rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima, na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

27. Podľa § 62 ods. 4, 5 ZoR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

28. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

29. Podľa § 77 ods. 1 ZoR, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

30. Podľa § 81 ods. 1 ZoR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

31. Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

32. Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

33. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že je v záujme mal. detí, Juraja a Jakuba, zveriť ich do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov - navrhovateľov.

34. Z obsahu návrhu, z Rozsudku OS Martin, č. k. 4P/12/2017 zo dňa 10. 05. 2018, právoplatným 6.6.2018, ako aj z výsluchu navrhovateľov a kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 17.8.2023, bolo súdu preukázané, že navrhovatelia sa už starajú o najstaršieho syna rovnakých rodičov, mal. O. K., nar. XX. XX. XXXX. Už niekoľko mesiacov sa starajú aj o mal. B. Q. B., a to na základe Uznesenia OS v Liberci, č. j.: 33 Nc 50015/2023 - 44 zo dňa 14. marca 2023. Kolízny opatrovník na základe opakovaného prešetrenia pomerov u navrhovateľov súdu potvrdil, že navrhovatelia sa o všetky mal. detí vzorne starajú, majú u navrhovateľov zabezpečené všetko potrebné pre svoj vývoj a deti sú v domácnosti navrhovateľov šťastné.

35. Bolo preukázané výpoveďou kolízneho opatrovníka, výpoveďou navrhovateľov, rovnako z obsahu odôvodnenia Uznesenia OS Liberec, že rodičia mal. detí nie sú spôsobilí zabezpečiť riadnu starostlivosť o svoje mal. deti. Uvedené preukazuje aj skutočnosť, že sa nestarali ani o svoje prvé mal dieťaťa, ktoré bolo z uvedeného dôvodu zverené starým rodičom do ich spoločnej náhradnej starostlivosti Rozsudkom OS Martin, č. k. 4P/12/2017 zo dňa 10. 05. 2018. Bolo preukázané Uznesením OS v Liberci, č. j.: 33 Nc 50015/2023 - 44 zo dňa 14. marca 2023, že ak by mal. deti B. Q. B. neboli zverené do osobnej starostlivosti navrhovateľom, boli by tieto mal. deti odobrané ich rodičom a umiestnené do ústavnej starostlivosti z dôvodu zanedbávania starostlivosti o tieto mal. deti ich rodičmi.

36. Súd preto vyhovel návrhu navrhovateľov na zverenie mal. detí do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko ide o manželov, starých rodičov mal. detí, obaja navrhovatelia majú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, majú osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a aj morálne a spôsobom svojho života zaručujú, že budú náhradnú starostlivosť vykonávať v záujme všetkých mal. detí.

36. Súd zároveň určil podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine rodičom povinnosť platiť výživné. Výživné súd určil v rozsahu, ako vyplýval z rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 4P/12/2017 zo dňa 10.5.2018, nakoľko výsluchom navrhovateľa v rade 2/ na pojednávaní bolo zistené, že otec pracuje a môže si plniť vyživovaciu povinnosť v rozsahu 50,- Eur na každé dieťa. Matka je nezamestnaná, preto súd matke určil výživné v minimálnom rozsahu podľa § 62 ods. 3 ZoR. Podľa § 45 ods. 8 ZoR súd určil povinnosť rodičov, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

37. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.